

Працівник отримав травму – зломав руку

Запитання: Працівник отримав травму – зломав руку, під час виконання посадових обов'язків вдома. Чи має він право на оплату лікарняного?

Відповідь: Страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності підлягають особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту) ([ст. 18 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 № 1105-XIV](#); далі — Закон № 1105).

У нашому випадку необхідно з'ясувати: чи є Запитувач застрахованою особою під час роботи вдома.

Останнім часом у східних ситуаціях використовуються терміни «виконання роботи вдома», «надомна праця», «віддалений доступ», «дистанційна робота».

Законодавство України не містить нормативно-правових актів, які б урегулювали питання виконання посадових обов'язків вдома.

В нашому розпорядженні є Кодекс Законів про працю України (далі – КЗпП) та [Положення про умови праці надомників, затверджено постановою Держкомпраці СРСР і Секретаріату ВЦРПС від 29.09.1981 р. № 275/17-99](#) (далі - Положення № 275), яке регулює умови праці **надомників**. Ним визначено, що надомниками є особи, які уклали трудовий договір із підприємством про виконання роботи вдома особисто з використанням матеріалів та механізмів, які надаються роботодавцем. Надомники є штатними працівниками підприємця. З ними укладається строковий або безстроковий трудовий договір. На них поширюється законодавство про працю, а також колдоговори. Вони користуються тими самими правами й обов'язками, що й інші працівники. Мають право: - на виплату зарплати; - відпустку (щорічну, додаткову, без збереження зарплати); - оплату лікарняного; - дотримання гарантій при звільненні тощо. П. 17 Положення № 275 передбачає соціальне страхування надомників згідно із законодавством.

На сьогодні більш поширеною є дистанційна робота для таких професій, як програміст, агент рекламний, організатор зі збуту в певному регіоні тощо. Проте поняття "дистанційна робота" нормативними актами також не визначено, тож нині її оформлюють так само, як і надомну роботу.

Коронавірусний карантин [змусив багатьох роботодавців змінити умови праці](#), обираючи нові форми її здійснення. Чимало працівників [переведено на дистанційну \(надомну\) роботу](#).

Верховна Рада України прийняла Закон України від 17.03.2020 р. №530 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)», в якому прописана можливість **роботи з дому**, розширюються повноваження для роботодавців у частині встановлення режиму роботи підприємств: **п.п. 1) п. 2 розділу II. Прикінцеві положення цього Закону:** роботодавець може доручити працівникові, у тому числі державному службовцю, службовцю органу місцевого самоврядування, виконувати протягом певного періоду роботу, визначену трудовим договором, вдома, а також надавати працівнику, у тому числі державному службовцю, службовцю органу місцевого самоврядування, за його згодою відпустку; порядок виконання завдань врегульовано виключно внутрішніми правилами підприємства, і якщо буде визначено, що робота може виконуватися дистанційно.

Додаткові умови дистанційної роботи для держслужбовців можуть визначити правила внутрішнього службового розпорядку в державному органі. Про це йдеться у [наказі Національного агентства України з питань державної служби від 13.03.2020 р. № 39-20](#), який вніс відповідні зміни до [Типових правил внутрішнього службового розпорядку](#).

При дистанційній роботі працівники розподіляють робочий час на свій розсуд, правила внутрішнього трудового розпорядку на них не поширюються і оплата праці здійснюється за фактично виконану роботу.

Таким чином, на працівників, які виконують роботу вдома, «надомників», "дистанційників" в повній мірі поширюється законодавство про працю з урахуванням специфіки та особливостей застосування дистанційного режиму роботи, які обумовлюються у трудовому договорі.

Виконання дистанційної (надомної) роботи не тягне за собою будь-яких обмежень обсягу трудових прав працівників.

Про те, що [при дистанційній роботі посаду та зарплату роботодавці повинні зберігати говорив і Міністр юстиції України Денис Малюська](#) 25.03.2020 р.

при затвердженні постанови Кабінету Міністрів України від від 25 березня 2020 р. N 256 «Деякі питання забезпечення трудових прав державних службовців, працівників державних органів, підприємств, установ та організацій на час встановлення карантину у зв'язку із загостренням ситуації, пов'язаної з поширенням випадків гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2».

Постанова повинна забезпечити захист прав працівників та державних службовців в період встановлення карантину. Відповідно до постанови на час встановлення карантину за державними службовцями та працівниками, які виконують визначену трудовим договором роботу вдома, зберігаються займана посада, умови оплати праці та соціальні гарантії. Виконання такої роботи не тягне за собою будь-яких обмежень трудових прав державних службовців та працівників.

Робимо висновок: якщо роботу вдома нашого Запитувача було оформлено з урахуванням викладених моментів – то Запитувач є застрахованою особою у розумінні Закону №1105 та підлягає соціальному страхуванню, та має право на відкриття лікарняного та його оплату на загальних умовах - як і решта працівників.

Право на матеріальне забезпечення у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності виникає з настанням страхового випадку в період роботи, включаючи час випробування та день звільнення.

Інструкція [про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян, затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13.11.2001р. № 455;](#) далі — Інструкція № 455) не містить заборони видавати лікарняні працівникам-надомникам.

Він має право наполягати на оформленні листка непрацездатності.

Ст.інспектор ГУ Держпраці

в Одеській області

І.Сорокін

0973741562

0484062552